

8.5.2026

Aihe: Uudenmaan liitto VISIO-kaavan eli Uudenmaan 5.  
vaihemaakuntakaavan kaavaluonnos  
Lausunnon antaja: Suomen uusiutuvat ry

Suomen uusiutuvat kiittää mahdollisuudesta lausua Uudenmaan liiton VISIO-kaavan luonnoksesta (Uudenmaan 5. vaihemaakuntakaava), joka käsittelee innovatiivista vihreää siirtymää. Olemme osallistuneet valmisteluun liittyneeseen haastattelukyselyyn uusiutuvan energian – erityisesti aurinkovoiman – teemoista, ja pidämme luontevana jatkaa tätä vuorovaikutusta lausumalla nyt nähtävillä olevasta kaavaluonnoksesta ja sen suunnittelumääräyksistä.

### **Yleisesti**

VISIO-kaavan aurinkovoimaa koskevat yleiset suunnittelumääräykset ovat kokonaisuutena perusteltuja ja oikeansuuntaisia. Erityisesti pidämme hyvänä ratkaisuna sitä, ettei VISIO-kaavassa lähdetä osoittamaan kartalla aurinkovoimalle soveltuvia alueita, vaan ohjaus toteutetaan yleisillä määräyksillä ja tausta-aineistolla. Tämä vastaa maakuntakaavan luonnetta yleispiirteisenä ohjausvälineenä, jossa yksityiskohtaiset sijaintivalinnat, vaikutusten arvioinnit ja lieventämistoimet ratkaistaan kuntakaavoituksessa sekä hankekohtaisissa selvityksissä ja lupamenettelyissä.

Tämän vuoksi pidämme tärkeänä, että aurinkovoimaa koskevien määräysten sanamuodot ovat mahdollisimman selkeitä ja tulkinnanvaraisuuksia vähentäviä, jotta kunnissa ja viranomaisissa syntyy yhtenäinen käytäntö. Seuraavassa esitämme muutamaa täsmennystä aurinkovoimaa koskeviin määräyksiin. Ne ovat luonteeltaan tulkintaa selkeyttäviä ja vihreää siirtymää mahdollistavia ilman, että ympäristö- ja luontoarvojen huomiointi heikkenee.

### **Sijoittaminen lähelle sähköverkon liityntäpisteitä – verkon kehittäminen turvattava**

Kaavaluonnoksessa kirjataan, että teollisen kokoluokan aurinkovoima-alueet (teho yli 1 MWp) tulee ensisijaisesti sijoittaa jo rakennetuille tai ihmisen muokkaamille alueille sekä olemassa olevan yhdyskuntarakenteen **ja** sähköverkon liityntäpisteiden läheisyyteen.

Pidämme perusteltuna ohjausta, joka kannustaa sijoittamaan teollisia aurinkovoimaloita jo muokatuille alueille ja hyödyntämään olemassa olevaa infrastruktuuria. Kuitenkin ilmaisu “ ja sähköverkon liityntäpisteiden läheisyyteen” on nykyisessä muodossaan omiaan muodostumaan käytännössä liian ehdottomaksi tulkintakriteeriksi. Tämä voi haitata sähköverkon kehittämistä

alueilla, joilla verkko on nykyisin heikompi, vaikka hankkeen toteuttama liityntä ja verkon vahvistaminen voisi parantaa alueen sähköistymisen edellytyksiä laajemminkin.

Sähköistyvä yhteiskunta edellyttää, että sähköverkoja vahvistetaan myös uusilla alueilla ja uusien tuotanto- ja kulutuskeskittymien kehittyessä. Jos aurinkovoimahankkeiden edellyttämät liityntäjohdot ja sähköasematkaisu tulkitaan lähtökohtaisesti “ei-toivotuiksi”, voi tämä hidastaa investointeja, joilla on samanaikaisesti mahdollisuus parantaa alueellista huoltovarmuutta ja luoda edellytyksiä muullekin elinkeinotoiminnalle.

Siksi ehdotamme, että kirjaus muutetaan mahdollistavaan muotoon seuraavasti: Teollisen kokoluokan (teho yli 1 MWp) aurinkovoima-alueet tulee ensisijaisesti sijoittaa jo rakennetuille tai ihmisen muokkaamille alueille sekä olemassa olevan yhdyskuntarakenteen **tai** sähköverkon liityntäpisteiden läheisyyteen.

### **Selkeyttä vaikutusperusteiseen ohjaukseen**

Kaavaluonnoksessa todetaan, että aurinkovoiman sijoituspaikkoja valittaessa tulee vaalia luonnontilaisia alueita, ojittamattomia soita sekä yhtenäisiä metsä- ja peltoalueita, ja suunnittelussa on varmistettava maakunnallisten ekologisten yhteyksien jatkuvuus. Lisäksi yleisissä aurinkovoimamääräyksissä todetaan, että teollisen kokoluokan aurinkovoimaloita ei tule sijoittaa alueille, joihin kohdistuu useita maankäyttöä rajoittavia ympäristöarvoja.

Pidämme tavoitteita perusteltuina, mutta nykyinen sanamuoto jättää tulkinnanvaraa. Erityisesti käsitteet “yhtenäisten peltoalueiden vaaliminen” ja “useat maankäyttöä rajoittavat ympäristöarvot” jäävät avoimiksi, mikä voi johtaa kunnissa ja viranomaisissa vaihteleviin tulkintoihin. Riskinä on, että myös melko vähäiset, paikalliset tai osin päällekkäiset arvot muodostuvat käytännössä aurinkohankkeiden yleisiksi esteiksi, vaikka vaikutukset voisivat olla hallittavissa lieventämistoimin ja tapauskohtaisella suunnittelulla.

Tarkoituksenmukaisempaa on ohjata sijoittamista vaikutusperusteisesti ja tapauskohtaiseen kokonaisarviointiin nojaten. Hankkeet tulisi ensisijaisesti kohdentaa alueille, joilla vaikutukset luonnontilaisiin ympäristöihin, ojittamattomiin soihin, laajoihin yhtenäisiin metsä- ja peltoalueisiin sekä ekologiisiin yhteyksiin ovat vähäiset. Jos alueella tunnistetaan useita arvoja, sijoittamisen soveltuvuus tulisi arvioida kokonaisuutena ottaen huomioon arvojen merkittävyys, yhteisvaikutukset, lieventämismahdollisuudet ja vaihtoehtoiset sijoituspaikat.

Ehdotamme, että määräystä ja sen perusteluja täsmennetään siten, että vaikutusperusteisuus, suhteellisuus ja tapauskohtainen kokonaisarviointi ilmenevät nykyistä selvemmin.

## **Ekologisen kompensaation hyvitysalueet – poistettava täyskieltolistasta**

Kaavaluonnoksessa todetaan, että teollisen kokoluokan aurinkovoiman sijoittaminen ei ole mahdollista mm. lakisääteisille luonnonsuojelualueille ja ekologisen kompensaation hyvitysalueille.

Pidämme lähtökohtaisesti perusteltuna, että lakisääteiset luonnonsuojelualueet sekä maailmanperintökohteet ja muut vastaavat erityiskohteet rajataan aurinkovoimarakentamisen ulkopuolelle. Sen sijaan ehdotamme, että ekologisen kompensaation hyvitysalueet poistetaan tästä yleisten suunnittelumääräysten täyskieltolistasta.

Innovatiivisen vihreän siirtymän hengessä uusiutuvan energian luontoposiitiiviset ratkaisut ovat kehittyneet nopeasti, ja Suomessa on jo aurinkovoimahankkeita, joissa toteutetaan luonnon monimuotoisuutta parantavia toimia ja joissa hankekokonaisuus voi tuottaa nettoposiitiivisia luontovaikutuksia.

Siksi kaavatasoinen, yleinen täyskielto on riskinä olla liian karkeatasoinen, ja se voi estää tilanteita, joissa aurinkovoimahanke voitaisiin suunnitella siten, ettei hyvitysalueen tavoitteita heikennetä – tai joissa kokonaisuus voisi jopa tukea luonnonarvojen tuottamista. Mahdollisuus yhdistää uusiutuvan energian tuotanto ja luonnonarvojen vahvistaminen voivat myös parantaa hankkeiden hyväksyttävyyttä. Tukien samalla VISIO-kaavan innovatiivisen vihreän siirtymän tavoitteita.

Siksi ehdotamme, että ekologisen kompensaation hyvitysalueet jätetään pois kaavaluonnoksen listasta, joka erittelee aurinkovoiman rakentamiskieltoalueet.

### **Lopuksi**

Suomen uusiutuvat pitää VISIO-kaavan aurinkovoimaa koskevia periaatteita pääosin kannatettavina ja maakuntakaavatasolle sopivina. Esittämämme täsmennykset sähköverkon liityntää koskevan kirjauksen joustavoittamiseen, “yhtenäisten peltoalueiden vaalimisen” muuntaminen vaikutusperusteiseksi ohjaukseksi sekä ekologisen kompensaation hyvitysalueiden poistaminen täyskieltolistasta, parantavat määräysten ennakoitavuutta ja toteuttamiskelpoisuutta sekä tukevat innovatiivisen vihreän siirtymän investointien etenemistä Uudellamaalla.

Kunnioittavasti,

Matias Ollila  
edunvalvontajohtaja  
Suomen uusiutuvat ry, puh. 040 124 7411  
matias.ollila@suomenuusiutuvat.fi